

Merila za izbiro območij

V skladu z uredbo o ESPR (člen 18(g)) mora operativni program vsebovati „seznam meril, uporabljenih za izbiro ribiških območij in območij akvakulture“ (oddelek 5.1.2 predloge za operativni program). Namen te zahteve je pojasniti glavni poudarek prednostne naloge Unije 4 z navedbo območij, ki so po mnenju organa upravljanja najprimernejša za uporabo CLLD in razlogov za to.

Ta sklop vprašanj je namenjen za pomoč organu upravljanja pri opredelitvi tega poudarka in njegovem opisu v operativnem programu. Obravnavana so naslednja vprašanja:

- 1. Kaj naj v operativnem programu napišem o merilih za izbiro ribiških območij in območij akvakulture?**
- 2. Katera merila lahko uporabim?**
- 3. Zakaj ne smem v operativnem programu navesti dokončnega seznama območij?**
- 4. Ali se velika pristanišča (nad 150 000 prebivalcev) lahko štejejo za upravičena?**
- 5. Kako lahko upoštevam regionalne razlike?**
- 6. Kaj naj se upošteva pri opredelitvi meril za določitev ribiških območij?**

1. Kaj naj v operativnem programu napišem o merilih za izbiro ribiških območij in območij akvakulture?

V skladu z uredbo o ESPR (člen 3.2.5) je ribiško območje in območje akvakulture „območje z morsko, rečno ali jezersko obalo, vključno z ribniki ali porečjem, z znatnim deležem zaposlenosti v ribištvu ali akvakulturi, ki je funkcionalno skladno v geografskem, gospodarskem in socialnem smislu ter ga kot takega določi država članica.“

Organ upravljanja načeloma lahko določi vsa ribiška območja in območja akvakulture kot upravičena do lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (community-led local development – CLLD), vendar bi večina organov upravljanja usmerila financiranje iz ESPR v območja, na katerih bi uporaba CLLD najbolj koristila ribiškim skupnostim glede na izzive, s katerimi se spopadajo na teh območjih, ter njihov potencial za rast in ustvarjanje delovnih mest. Organ upravljanja mora v operativnem programu navesti, katera merila bo uporabil za to odločitev politike. Namen ni, da se v operativnem programu navede seznam območij, saj bi morala biti opredelitev natančnih meja prepuščena lokalni ravni (glej spodaj), temveč da se pojasni, kateri dejavniki naj se upoštevajo pri določitvi, ali je določeno območje upravičeno do CLLD ali ne.

2. Katera merila lahko uporabim?

Merila za izbiro območij lahko vključujejo:

- › merila, ki opisujejo velikost in pomembnost sektorja ribištva in akvakulture (zaposlovanje, število in velikost čolnov ali ribnikov, naravo in vrsto ribištva, iztovarjanje/velikost proizvodnje, vrednost...);
- › merila, ki opisujejo značaj območja: obalno območje, rečno ustje, reka ali jezero, zaščitena območja, največje in najmanjše število prebivalstva, gostota prebivalstva, upad števila prebivalstva, oddaljena območja;
- › merila, ki se nanašajo na skladnost področja posredovanja – možnost, da so območja ločena z jezeri ali posejana vzdolž obale, vključitev večjih pristanišč in naselij (glej spodaj).

Organ upravljanja naj pri oblikovanju teh meril uporabi informacije iz kazalnikov ozadja (ki se zahtevajo za oddelek 2.2 predloge za operativni program).

Primer: Merila Združenega kraljestva za izbiro območij (2007–2013) vključujejo:

- › nizko gostoto prebivalstva,
- › ribištvo v upadu,
- › male ribiške skupnosti,
- › najmanj eno dejavno ribiško pristanišče (Anglija).

3. Zakaj ne smem v operativnem programu navesti dokončnega seznama območij?

V smernici o predlogi za operativni program ESPR, ki jo je zagotovila Komisija za dopolnitev izvedbene uredbe št. 771/2014, je pojasnjeno, da naj organi upravljanja v svojem operativnem programu ne predložijo dokončnega seznama območij. Seznam meril naj se uporabi za opredelitev vrste območij, upravičenih do podpore, ne pa natančno določenih območij.

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, je že po sami opredelitvi proces od spodaj navzgor, pri katerem je uspeh odvisen od sposobnosti ustvarjanja učinkovitih povezav med lokalnimi akterji, ki imajo niz skupnih ciljev. Za to se zahtevajo pogajanja na lokalni ravni, da se zagotovi dejanska zavzetost ključnih organizacij in deležnikov iz celotnega ozemlja. Rezultat teh pogajanj je opredelitev natančnih meja območja. Z merili za določitev upravičenih območij naj se ne skuša tega vnaprej določiti ali vsiliti umetnih rešitev, ki se lahko na terenu izkažejo za neizvedljive.

4. Ali se velika pristanišča (nad 150 000 prebivalcev) lahko štejejo za upravičena do CLLD?

V nekaterih državah je večina delovnih mest v ribištvu in večina izgubljenih delovnih mest v večjih pristaniščih. Če organ upravljanja meni, da bi bil lahko CLLD učinkovito orodje za reševanje teh izzivov na navedenih območjih, se to lahko dovoli. Vendar mora to izjemo sprejeti Komisija v sporazumu o partnerstvu, utemeljena pa mora biti tudi v operativnem programu, vključno s pojasnilom organa upravljanja glede metode, ki se bo uporabila za preprečitev razpršitve sredstev, če bo takšno veliko območje postalo upravičeno.

5. Kako lahko upoštevam regionalne razlike pri oblikovanju meril za opredelitev ribiških območij v svojem operativnem programu?

Izzivi, s katerimi se spopadajo ribištvo in ribiška območja, se lahko znotraj posamezne države zelo razlikujejo. V regionalizirani državi se zato lahko vsaka regija odloči za uporabo drugačnih meril. To je načeloma mogoče, če je ta pristop utemeljen v operativnem programu in celoten oddelek ne presega 7 000 znakov. Mogoča rešitev je predložitev (v prilogi k operativnemu programu) preglednice, v kateri so navedena splošna merila in po potrebi posebna regionalna merila.

6. Kaj naj se upošteva pri opredelitvi meril za določitev ribiških območij?

Organi upravljanja morajo pri oblikovanju meril za opredelitev upravičenih ribiških območij upoštevati naslednje vidike:

- › Kaj želim doseči s CLLD na ribiških območjih in koga želim podpreti? Na primer, ali so ribiške skupnosti glavni cilj ali samo pomemben del splošnega razvoja obalnih območij? Ali želim podpreti celotno ribiško skupnost ali samo tiste, ki se spopadajo z največjimi težavami?
- › Koliko virov je na voljo za prednostno nalogo Unije 4 in koliko skupin FLAG je mogoče financirati? Države z omejenimi viri za potencialna območja morda želijo določiti bolj osredotočena merila za izbor območij;
- › Kako bodo merila vplivala na različne dele ribiške skupnosti ali dejavnost skupine FLAG? Na primer, merila, ki temeljijo na številu čolnov, lahko dajejo prednost malemu ribolovu, merila, ki temeljijo na iztovarjanju, pa večjemu ribolovu; z omejitvami števila prebivalstva se lahko izključijo velika pristanišča z večino delovnih mest v ribištvo ali ključnimi trgi za ribiške proizvode.

Urednik: Evropska komisija, Generalni direktorat za pomorske zadeve in ribištvo, generalni direktor.

Izjava o omejitvi odgovornosti: Čeprav je Generalni direktorat za pomorske zadeve in ribištvo odgovoren za celotno pripravo tega dokumenta, pa ni odgovoren za njegovo vsebino in ne jamči za točnost podatkov.